

OKRESNÁ PROKURATÚRA RIMAVSKÁ SOBOTA
Jesenského 1, 979 80 Rimavská Sobota 1

Pd 83/25/6609-2

Rimavská Sobota 04.09.2025

Mesto Hnúšťa
Francisciho 74/2
981 01 Hnúšťa

MESTSKÝ ÚRAD Hnúšťa	
Dátum:	
8. 09. 2025	
Prílohy / listy:	Číslo spisu:
	Výbavuje:

Vec

Všeobecne záväzné nariadenie č. 144/2019 o podmienkach parkovania na miestnych komunikáciách a verejných priestranstvách mesta Hnúšťa - protest prokurátora

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Rimavská Sobota v zmysle ustanovenia § 23 ods. 1, § 21 ods. 1 písm. a) bod 5, ods. 3 písm. f) bod 3 a § 27 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v aktuálnom znení (ďalej len ako „zákon o prokuratúre“) podáva

protest prokurátora

proti Všeobecne záväznému nariadeniu č. 144/2019 o podmienkach parkovania na miestnych komunikáciách a verejných priestranstvách mesta Hnúšťa č. 144/2019 prijatého mestským zastupiteľstvom mesta Hnúšťa dňa 25.06.2019 a to v časti týkajúcej sa čl. 2 bodu 1 a 2; čl. 3 bodu 4, 5 a 6; čl. 4 a čl. 6 bodu 18,

pretože nimi došlo k porušeniu ustanovení § 6 ods. 2; § 18d ods. 1 a 2 a § 18f ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“); § 30 ods. 2 a 3 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len „o miestnych daniach a miestnom poplatku“); § 3 ods. 2 a § 4b ods. 1 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) (ďalej len „cestný zákon“); a § 2 ods. 1, § 5 ods. 1 a ods. 2 písm. d), § 6 odsek 1, § 9 odsek 1 zákona č. 365/2004 Z. z. zákon o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) (ďalej len ako „antidiskriminačný zákon“)

Podľa ustanovenia § 23 ods. 2 písm. f) zákona o prokuratúre v znení § 27 ods. 3 prvá veta zákona o prokuratúre navrhujem, protestu prokurátora vyhovieť a napadnuté ustanovenia VZN čl. 2 bod 1 a 2 **zmeniť** tak, aby boli v súlade so zákonom a čl. 3 bod 4, 5 a 6; čl. 4 a čl. 6 bodu 18 VZN **zrušiť**.

Odôvodnenie:

Podľa § 3 odsek 2 zákona o prokuratúre, prokuratúra je v rozsahu svojej pôsobnosti povinná vo verejnom záujme vykonať opatrenia na predchádzanie porušenia zákonnosti, na zistenie a odstránenie porušenia zákonnosti, na obnovu porušených práv a vyvodenie zodpovednosti za ich porušenie. Pri výkone svojej pôsobnosti je povinná využívať všetky zákonné prostriedky tak, aby sa bez akýchkoľvek vplyvov zabezpečila dôsledná a rýchla ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb a štátu.

Podľa ustanovenia § 30 zákona o prokuratúre bola v meste Hnúšťa vykonaná previerka zameraná na zhodnotenie stavu regulácie parkovania motorových vozidiel na území miest a obcí a súvisiacej rozhodovacej činnosti.

Predmetom a účelom previerky bolo posúdenie zákonnosti všeobecne záväzného nariadenia mesta Hnúšťa č. 144/2019 o podmienkach parkovania na miestnych komunikáciách a verejných priestranstvách mesta Hnúšťa č. 144/2019 z hľadiska procesného postupu obce pri jeho vydávaní a schvaľovaní v zmysle zákona o obecnom zriadení a z hľadiska jeho obsahu, t. j. či preskúmané všeobecne záväzné nariadenie je vydané v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Vykonanou previerkou bolo zistené, že mesto Hnúšťa pri prijímaní VZN nepostupovalo celkom v súlade s ustanoveniami § 6 ods. 2; § 18d ods. 1 a 2 a § 18f ods. 1 zákona o obecnom zriadení; 30 ods. 2 a 3 zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku; § 3 ods. 2 a § 4b ods. 1 cestného zákona a § 2 ods. 1, § 5 ods. 1 a ods. 2 písm. d), § 6 ods. 1 a § 9 ods. 1 antidiskriminačného zákona.

* * *

Podľa § 6 ods. 2 zákona o obecnom zriadení, vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy, môže vydávať nariadenie len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. Také nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi, s nariadeniami vlády, so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

Podľa § 18d ods. 1 zákona o obecnom zriadení, kontrolnou činnosťou sa rozumie kontrola zákonnosti, účinnosti, hospodárnosti a efektívnosti pri hospodárení a nakladaní s majetkom a majetkovými právami obce, ako aj s majetkom, ktorý obec užíva podľa osobitných predpisov, kontrola príjmov, výdavkov a finančných operácií obce, kontrola vybavovania sťažností a petícií, kontrola dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov vrátane nariadení obce, kontrola plnenia uznesení

obecného zastupiteľstva, kontrola dodržiavania interných predpisov obce a kontrola plnenia ďalších úloh ustanovených osobitnými predpismi.

Podľa § 18d ods. 2 zákona o obecnom zriadení, kontrolnej činnosti podľa tohto zákona podlieha

- a) obecný úrad,
- b) rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou,
- c) právnické osoby, v ktorých má obec majetkovú účasť, a iné osoby, ktoré nakladajú s majetkom obce alebo ktorým bol majetok obce prenechaný na užívanie, a to v rozsahu dotýkajúcom sa tohto majetku,
- d) osoby, ktorým boli poskytnuté z rozpočtu obce účelové dotácie alebo návratné finančné výpomoci, či nenávratné finančné výpomoci podľa osobitného predpisu v rozsahu nakladania s týmito prostriedkami.

Podľa § 18f ods. 1 zákona o obecnom zriadení, hlavný kontrolór

- a) vykonáva kontrolu v rozsahu ustanovení § 18d,
- b) predkladá obecnému zastupiteľstvu raz za šesť mesiacov návrh plánu kontrolnej činnosti, ktorý musí byť najneskôr 15 dní pred prerokovaním v zastupiteľstve zverejnený spôsobom v obci obvyklým,
- c) vypracúva odborné stanoviská k návrhu rozpočtu obce a k návrhu záverečného účtu obce pred jeho schválením v obecnom zastupiteľstve,
- d) predkladá správu o výsledkoch kontroly priamo obecnému zastupiteľstvu na jeho najbližšom zasadnutí,
- e) predkladá obecnému zastupiteľstvu najmenej raz ročne správu o kontrolnej činnosti, a to do 60 dní po uplynutí kalendárneho roku,
- f) spolupracuje so štátnymi orgánmi vo veciach kontroly hospodárenia s prostriedkami pridelenými obci zo štátneho rozpočtu alebo zo štrukturálnych fondov Európskej únie,
- g) vybavuje sťažnosti, ak tak ustanovuje štatút obce,
- h) je povinný vykonať kontrolu, ak ho o to požiada obecné zastupiteľstvo alebo starosta, ak vec neznesie odklad,
- i) plní ďalšie úlohy ustanovené osobitným zákonom.

Podľa § 30 ods. 2 zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku verejným priestranstvom na účely tohto zákona sú verejnosti prístupné pozemky vo vlastníctve obce. Verejným priestranstvom na účely tohto zákona nie sú pozemky, ktoré obec prenajala podľa osobitného zákona.

Podľa § 30 ods. 3 zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku sa osobitným užívaním verejného priestranstva sa rozumie umiestnenie zariadenia slúžiaceho na poskytovanie služieb, umiestnenie stavebného zariadenia, predajného zariadenia, zariadenia cirkusu, zariadenia lunaparku a iných atrakcií, umiestnenie skládky, trvalé parkovanie vozidla mimo stráženého parkoviska a podobne. Osobitným užívaním verejného priestranstva nie je užívanie verejného priestranstva

v súvislosti s odstránením poruchy alebo havárie rozvodov a verejných sietí.

Podľa § 3 ods. 2 cestného zákona miestnu štátnu správu vo veciach miestnych ciest a účelových ciest vykonávajú obce ako prenesený výkon štátnej správy. Obce na miestnych cestách a na účelových cestách určujú použitie dopravných značiek, dopravných zariadení a povoľujú vyhradené parkoviská. Obce v rámci preneseného výkonu štátnej správy prejednávajú priestupky podľa § 22c na úseku miestnych ciest a účelových ciest.

Podľa § 4b ods. 1 cestného zákona miestnymi cestami sú všeobecne prístupné a užívané ulice, parkoviská vo vlastníctve obcí a verejné priestranstvá, ktoré slúžia miestnej doprave a sú zaradené do siete miestnych ciest.

Podľa § 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona, dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.

Podľa § 5 ods. 1 antidiskriminačného zákona, v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa v sociálnom zabezpečení, zdravotnej starostlivosti, pri poskytovaní tovarov a služieb a vo vzdelávaní zakazuje diskriminácia osôb z dôvodov podľa § 2 ods. 1.

Podľa § 5 ods. 2 písm. d) antidiskriminačného zákona, zásada rovnakého zaobchádzania podľa odseku 1 sa uplatňuje len v spojení s právami osôb ustanovenými osobitnými zákonmi v oblastiach prístupu a poskytovania tovarov a služieb vrátane bývania, ktoré sú poskytované verejnosti právnickými osobami a fyzickými osobami-podnikateľmi.

Podľa § 6 ods. 1 antidiskriminačného zákona, v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa v pracovnoprávných vzťahoch, obdobných právnych vzťahoch a v právnych vzťahoch s nimi súvisiacich zakazuje diskriminácia osôb z dôvodov podľa § 2 ods. 1.

Podľa § 9 ods. 1 antidiskriminačného zákona, každý má podľa tohto zákona právo na rovnaké zaobchádzanie a ochranu pred diskrimináciou.

** * **

Pri prijímaní všeobecne záväzných nariadení je potrebné dôsledne sledovať, či upravovaná oblasť sa týka výkonu samosprávy alebo preneseného výkonu štátnej správy, kde na normotvornú právomoc mesta sa vyžaduje zákonné splnomocnenie.

V oboch prípadoch sú však obe povinné pri ukladaní povinnosti a zákazov rešpektovať ich zákonné medze, striktné dodržiavať platnú právnu úpravu a postupovať tak, aby prijatím nariadenia nekonali nad rámec svojej normotvornej právomoci, ktorú im zveruje Ústava SR v článku 68 a v článku 71 ods. 2.

Obsah všeobecne záväzných nariadení je záväzný - tzn. všeobecne záväzné nariadenie obsahuje právne normy, ktorými sa zakladajú, menia alebo rušia subjektívne práva a povinnosti fyzických a právnických osôb. Dodržiavanie právnych noriem ako pravidiel správania sa je vynúiteľné štátnou mocou. Preto VZN musí spĺňať základné obsahové požiadavky, medzi ktoré patrí aj dostatočne presné a zrozumiteľné vyjadrenie jeho obsahu tak, aby umožnilo tým, ktorí sú jej adresátmi, prispôbiť ich správanie.

Každý právny štát musí mať vytvorený systém záruk zákonnosti. Súčasťou systému záruk zákonnosti v Slovenskej republike je aj prokuratúra, ktorá vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov v postupe a rozhodovaní orgánov verejnej správy a pokiaľ zistí porušenie práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu, je oprávnená a povinná uplatňovať právne prostriedky dozoru prokurátora za účelom zabezpečenia odstránenia porušovania zákonnosti.

Z obsahu preskúmaného VZN vyplýva, že ho prijalo mestské zastupiteľstvo podľa § 6 a § 11, ods. 4 písm. g) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a podľa § 3 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a v súlade so zákonom č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 8 ods. 4 vyhlášky 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie a § 48 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

V článku 2 VZN mesto vymedzilo pojmy ako:

„Miestne komunikácie“, ktorý je definovaný v rozpore s definíciou § 4b ods. 1 zákon cestného zákona. Pojem miestna cesta vznikol novelizáciou cestného zákona účinnou od 01.06.2021. Pred účinnosťou predmetnej novely sa používal pojem miestna komunikácia. V celom VZN je uvedené slovné spojenie miestna komunikácia, avšak cestný zákon zakotvuje pojem miestna cesta.

„Verejné priestranstvá“, ktorý je definovaný odlišne od definície podľa § 30 ods. 2 zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku.

Otázky už upravené v zákone nie je vhodné upravovať vo VZN, nakoľko preberanie kogentných ustanovení právnych predpisov do správnych aktov orgánov územnej samosprávy môže v prípade zmeny platnej právnej úpravy spôsobiť nezákonnosť jednotlivých ustanovení správnych aktov, keďže tieto sa v dôsledku

novelizácie právneho predpisu môžu dostať do rozporu s novým znením právneho predpisu. V rovnakých častiach je právna úprava vo VZN v rozpore so zákonom, nakoľko došlo k zmene zákonnej úpravy, ktorá následne nebola zapracovaná do VZN.

Viaceré ustanovenia preskúmaného VZN sú prebratím zákonnej úpravy, a teda sú nadbytočné a duplicitné. Prokuratúra v rámci svojej kompetencie pôsobí na to, aby texty zákonov neboli nevhodne a nepotrebné prenášané do znenia všeobecne záväzných nariadení. Preto je vhodné, aby mesto Hnúšťa pri prijímaní VZN nepreberalo do textu podzákonných právnych predpisov zákonnú úpravu, resp. v prípade, že si to kontext VZN vyžaduje, aby túto prebralo s odkazom na príslušný zákon. Touto otázkou sa zaoberal aj Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 5Svzn/1/2015 zo dňa 29. 11. 2016, v ktorom okrem iného uviedol, že „obecnému zastupiteľstvu prislúcha podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení rešpektovať zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy, nie ich v celku alebo v pozmenenej podobe preberať do vlastných nariadení“ (...) „V tejto súvislosti je potrebné uviesť aj to, že samotným účelom vydávania všeobecne záväzných nariadení nie je vydanie predpisu vo forme všeobecne záväzného nariadenia s obsahom zákonných ustanovení. Vydávaním nariadení obsahujúcich text zákonných ustanovení sa vytvára nežiadúci stav, keď pri zmene zákona dochádza k nesúladu nariadenia so zákonom, z ktorého boli príslušné ustanovenia prevzaté.“

Preskúmané ustanovenie čl. 2 VZN obsahuje aj ďalšie pojmy, na definíciu ktorých mesto nie je splnomocnené zákonom, avšak vzhľadom na charakter VZN a tiež na skutočnosť, že sa jedná o definície, ktoré nie sú definované žiadnym zákonom, tak zákonu neodporujú.

Je potrebné rozlišovať krátkodobé (dočasné) parkovanie a dlhodobé (trvalé) parkovanie. Trvalé parkovanie zakladá predpoklady pre realizáciu daňového konania a vyrubenia dane, avšak krátkodobé parkovanie by malo byť spoplatnené ako služba. Z uvedeného vyplýva, že krátkodobé parkovanie je upravené v § 6a cestného zákona a dlhodobé parkovanie v súvislosti s vyhradením miesta pre konkrétne vozidlo prípadne vyhradením viacerých parkovacích miest pre neurčený subjekt za účelom dlhodobého parkovania je upravené v § 3 ods. 2 cestného zákona.

Cestný zákon nedefinuje pojem „vyhradené parkovisko“. Definíciu vyhradeného parkoviska možno vyvodíť z konkrétnych ustanovení zákona č. 8/2009 § 25 ods. 1 písm. n, § 43 ods. 4 písm. vykonávacej vyhlášky č. 9/2009 účinnej do 31.03.2020, čl. 5 ods. 13 25, konkrétne ods. 21 značka parkovacie miesta s vyhradeným státím (č. IP 16 nápisom RÉSERVÉ) označuje určené (vyhradené) parkovisko, kde zastavenie a státie je dovolené len pre určité vozidlo. K tejto je podstatná dodatková tabuľka č. E 13 pre vyhradené parkovanie konkrétneho vozidla (čl. 5 ods. 23) a označenie vyhradeného parkovacieho miesta pre osobu so zdravotným postihnutím (čl. 5 ods. 25), ktorá odlišuje medzi týmto vyhradeným parkoviskom (vyhradenými parkovacími miestami) a značkami všeobecného parkoviska (ods. 13 prípadným použitím dodatkovej tabuľky č. E 10 príslušným symbolom druhu, označuje miesto alebo priestor, kde je dovolené státie vozidiel len pre určitý druh vozidiel a značkami Parkovisko parkovacie miesta s plateným státím (ods. 22, č. IP 17a) a Parkovisko parkovacie miesta s regulovaným státím (ods. 23,

č. IP 17b) aktuálnej vykonávacej vyhlášky č. 30/2020 Z. z., účinnej od 01.04. zachovaní platnosti predchádzajúcich dopravných značiek podľa § 30), konkrétne regulačnou značkou Parkovanie č. 272 (273) s dodatkovou tabuľkou so symbolom osoby so zdravotným postihnutím značka označuje vyhradené parkovanie, kde je dovolené zastavenie a státie len vozidiel s parkovacím preukazom a regulačnou značkou Zákaz zastavenia č. 270 s dodatkovou tabuľkou Vyhradené parkovanie č. umožňuje zastaviť a stáť na parkovacom mieste len pre určité vozidlo, alebo pre určitého držiteľa parkovacieho povolenia, pre ktorého je miesto vyhradené.

Z uvedeného vyplýva, že pod povolením vyhradeného parkoviska podľa § 3 spojení s ods. 6, 7 cestného zákona sa rozumie povolenie parkoviska, parkovacieho miesta (parkovacích miest) pre trvalé parkovanie individuálne určitého motorového vozidla s vyznačením EČV a druhovo pre osoby so zdravotným postihnutím (osoba so zdravotným postihnutím môže mať aj individuálne vyhradené parkovacie miesto). Vyhradené parkoviská sa ako trvalé parkovanie vozidla mimo stráženého parkoviska majú zdaňovať daňou za osobitné užívanie verejného priestranstva podľa § 30 a nasl. zákona o miestnych daniach, sadzbou podľa § 33 tohto zákona, čo v danom prípade mesto dodržalo. V čl. 6 bode 12 VZN je uvedené, že „za užívanie parkovacieho miesta je stanovený poplatok v zmysle § 11 bod 5 VZN č. 147/2019 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v podmienkach mesta Hnúšťa a mestských častí Hačava, Likier, Polom, Brádno, na rok 2020 a ďalšie zdaňovacie obdobia“.

Článok 3 bod 2 VZN upravuje parkovanie a státie motorových vozidiel. V písm. d) je uvedené, že na parkovanie a státie v meste slúžia „parkovacie miesta na vlastnom alebo prenajatom pozemku, ak to nevylučujú ustanovenia iných všeobecne záväzných predpisov“. Mesto je oprávnené upraviť vo VZN parkovanie a státie motorových vozidiel na verejných priestranstvách a nie na pozemkoch patriacich do vlastníctva fyzických alebo právnických osôb a to s poukazom na § 30 ods. 2 zákona o miestnych daniach a poplatkoch.

Podľa článku 3 bodu 4 VZN „Vodiči vozidiel všetkých kategórií musia zabezpečiť, aby ich vozidlá nezhoršovali životné prostredie unikajúcimi ropnými látkami, pevnými a tekutými odpadmi, aby neobťažovali obyvateľov hlukom, prachom, dymom, plynmi, svetlom a tienением“. Podľa bodu 5 „Všetky fyzické a právnické osoby, ako aj fyzické osoby oprávnené na podnikanie vykonávajúce opravy, údržbu, umývanie a obchod s vozidlami akéhokoľvek druhu musia v čase od 20.00 do 6.00 hod. zabezpečiť státie týchto vozidiel na vlastných alebo prenajatých pozemkoch, objektoch a priestoroch“ a podľa bodu 6 „Všetky fyzické a právnické osoby, ako aj fyzické osoby oprávnené na podnikanie musia riešiť státie vozidiel pre novo realizované objekty a pre objekty, u ktorých sa mení funkčné využitie, na vlastnom pozemku“.

Takéto povinnosti vyplývajú z iných právnych predpisov, pričom v zmysle zmocňujúceho ustanovenia § 3 ods. 2 cestného zákona, má mesto len určiť vyhradené parkoviská a nie ukladať príkazy nad rámec zákonného zmocnenia. Základné pravidlo pre ukladanie povinností je obsiahnuté v čl. 13 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd. Vo všeobecne záväznom nariadení preto nemôže byť uložená nová povinnosť, ktorá v zákone neexistuje.

Povinnosť neobťažovať okolie má síce svoj právny základ v ustanovení § 127 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa vlastník musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv, ale v praxi môže spôsobovať problémy pri vyvodzovaní deliktualnej zodpovednosti. Zákonodarcom však boli stanovené medze, v ktorých sa má mesto vo všeobecne záväznom nariadení upravujúcom parkovanie pohybovať. V tomto smere VZN upravuje v zásade zodpovednostné vzťahy, ktoré sú pritom už regulované inými súkromnoprávnymi predpismi. Navyše ak by k takémuto porušeniu došlo, v cestnom zákone nie je upravená skutková podstata priestupku, na základe ktorej by mesto mohlo sankcionovať takéto nesplnenie uvedenej povinnosti.

V Čl. 4 VZN sú uvedené nasledovné zákazy:

(1) Okrem zákazov podľa platnej právnej úpravy o technickom stave vozidla je na miestnych komunikáciách a verejných priestranstvách v meste zakázané:

a) stáť vozidiel znemožňovať čistenie a údržbu komunikácií a verejných priestranstiev, odvoz komunálneho odpadu, vjazd a výjazd na pozemky vo vlastníctve fyzických, právnických a fyzických osôb oprávnených na podnikanie a bezpečný výhľad hlavne v križovatkách,

b) vykonávať údržbu a opravu motorového vozidla vrátane výmeny olejov a dopĺňovania pohonných hmôt,

c) umiestňovať prenosné garáže a prístrešky pre vozidlá na miestnych komunikáciách,

d) na verejných priestranstvách a pri miestnych komunikáciách vytvárať spevnené i nespevnené plochy na parkovanie (vysypávaním rozličného materiálu, betónovaním, asfaltovaním, dláždením) bez vypracovaného a schváleného projektu a príslušného povolenia.

e) parkovať na miestnych komunikáciách v čase zimnej údržby keď je dostatočne vopred ohlásená zimná údržba. Zimnou údržbou sa rozumie odhrňanie snehu a posyp komunikácií.

f) stáť vozidiel znemožňovať prejazd záchrannými zložkami po miestnych komunikáciách. V zmysle zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke pri stáť vozidiel musí zostať voľný aspoň jeden jazdný pruh široký najmenej 3 m pre každý smer jazdy, v stiesnených podmienkach najmenej 2,75 m pre každý smer jazdy. To znamená, že pre obojsmernú jazdu musí zostať šírka cesty min. 5,5m. Pri zastavení musí zostať voľný aspoň jeden jazdný pruh široký najmenej 3 m pre oba smery jazdy.

(2) Ak vodič zistí závalu na technickom stave vozidla alebo na náklade, pri ktorom dôjde k znečisteniu miestnej komunikácie alebo verejného priestranstva, je povinný vzniknuté znečistenie odstrániť.

(3) Všeobecne sa zakazuje nechať stáť nepojazdné vozidlá na miestnych komunikáciách celého mesta a tým brániť ich riadnemu a nerušenému užívaniu obyvateľmi a návštevníkmi mesta. (4) V ochrannom pásme miestnych komunikácií sa zakazuje vytvárať prekážky, ktoré ohrozujú bezpečnosť cestnej premávky, bezpečnosť chodcov a tvoria bariéru pri zimnej údržbe (kamene, betónové alebo železné stĺpiky a pod.).

V čl. 4 VZN sú uvedené rôzne druhy zákazov, ktoré vyplývajú z iných právnych predpisov, pričom v zmysle zmocňujúceho ustanovenia § 3 ods. 2 cestného zákona, má mesto vo všeobecne záväznom nariadení len určiť použitie dopravných značiek, dopravných zariadení a povoľovať vyhradené parkoviská a nie ukladať príkazy nad rámec zákonného zmocnenia.

Napr. čl. 4 bod 1 písm. c) upravuje zákaz umiestňovania garáží a prístreškov pre vozidlá na miestnych komunikáciách; písm. d) upravuje zákaz vytvárať spevnené aj nespevnené plochy na parkovanie bez vypracovaného a schváleného projektu a príslušného povolenia. Predmetnú problematiku upravujú predpisy stavebného práva, nakoľko v prípade prístreškov a garáží môže ísť o jednoduché stavby a pri úprave plôch môže ísť o terénne úpravy. Pokiaľ sú tieto vykonané bez príslušného povolenia, ďalší postup je upravený v stavebnom zákone.

Napr. čl. 4 bod 3 VZN vyjadruje všeobecný zákaz nechať stáť nepojazdené vozidlá na miestnych komunikáciách. K uvedenému uvádzam, že odstránenie starého vozidla je povinnosť vyplývajúca zo zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch (ďalej len "zákon o odpadoch"). V súvislosti s tým je nutné poukázať na ustanovenie § 63 ods. 1 a § 67 ods. 1 zákona o odpadoch a nimi upravené priestupky podľa ustanovenia § 115 ods. 1 písm. k) a z) citovaného zákona. Úlohy obcí v oblasti štátnej správy odpadového hospodárstva precizuje § 109 zákona o odpadoch. Prekročenie rámca zákonom zverených úloh nie je prípustné. Zaradenie tejto oblasti do tohto všeobecne záväzného nariadenia je nadbytočné z dôvodu duplicity, pretože práva a povinnosti (najmä príkazy a zákazy), ktoré sú jeho obsahom, sú predmetom úpravy zákona o odpadoch.

Mesto nad rámec § 3 ods. 2 cestného zákona, stanovilo rôzne povinnosti, čím prekročilo rozsah svojich právomocí. Všeobecne záväzné nariadenie, v ktorých mesto plní úlohy štátnej správy, nesmie byť v rozpore s Ústavou SR ani zákonmi. V zmysle § 13 ods. 1 Ústavy SR je možné povinnosti ukladať len zákonom alebo na základe zákona. Z tohto dôvodu, pokiaľ zákon nespĺnomocnil obec upraviť nariadením povinnosti vo vzťahu k fyzickým a právnickým osobám v súvislosti s parkovaním motorových vozidiel, je takéto ustanovenie všeobecne záväzného nariadenia v rozpore s § 6 ods. 2 o obecnom zriadení v nadväznosti na čl. 13 a čl. 2 ods. 3 Ústavy SR.

V čl. 6 bode 18 VZN je uvedené, že „v prípade, že o vyhradené parkovacie miesta mimo určených lokalít požiada organizácia mesta alebo organizácia, ktorej zriaďovateľom je mesto, mesto po posúdení žiadosti môže takéto miesta prideliť bezplatne“.

Možnosť bezplatne prideliť parkovacie miesto organizácii mesta alebo organizácii, ktorej zriaďovateľom je mesto nevyplýva, zo žiadneho splnomocňujúceho ustanovenia upravujúceho parkovanie. Takúto výnimku môže uložiť napríklad orgán policajného zboru, prípadne Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky podľa § 140 ods. 1 písm. b) cestného zákona „V mimoriadnych a nevyhnutných prípadoch a za predpokladu, že sa tým neohrozí bezpečnosť cestnej premávky, môže sa povoliť výnimka z dopravnej značky označujúcej zákaz vjazdu, zákaz zastavenia, zákaz stáť, zónu zákazu stáť, parkovaciu zónu, pešiu zónu, obytnú zónu a školskú zónu“.

Uvedená skutočnosť dokumentuje zavedenie diskriminačnej úpravy, ktorá odporuje ustanoveniam antidiskriminačného zákona, zabezpečujúcim rovnaké podmienky pre občanov na území mesta Hnúšťa. Užívanie miestnych ciest spôsobom určeným v nariadení realizuje mesto ako službu určenú verejnosti. Kým

"službou" sa vo všeobecnosti rozumie plnenie poskytované za odplatu, "verejná povaha" vyplýva z podstaty tejto služby, pretože vlastníkom miestnych ciest je vždy verejnoprávny subjekt (§ 3d odsek 3 cestného zákona). Mesto ako verejnoprávna korporácia plní úlohy verejnoprávnej povahy. Miestne cesty sú majetkom nevyhnutným na zabezpečenie potrieb všetkých obyvateľov mesta. Každý obyvateľ mesta má právo používať obvyklým spôsobom obecné zariadenia a ostatný majetok obce slúžiaci pre verejné účely (§ 3 odsek 2 písmeno e/ zákona o obecnom zriadení). Rozhodovanie vlastníka o spôsobe nakladania s miestnou cestou preto nesmie obsahovať prvky ľubovôle, nesmie umožňovať akékoľvek nerovnaké zaobchádzanie a nesmie vyvolávať žiadnu pochybnosť o rovnakom a transparentnom prístupe. Nariadenie v čl. 6 bode 18 nerešpektuje zásadu rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní služieb (§ 5 ods. 1 a ods. 2 písm. d), § 6 odsek 1, § 9 odsek 1 antidiskriminačného zákona).

Úprava zavedená nariadením predstavuje zneužitie vrchnostenského postavenia orgánov samosprávy, ktoré im bolo pre daný prípad zverené v zákonom vymedzenom rámci, a to na úpravu parkovania motorových vozidiel na území mesta. Pri každom zvýhodňovaní je nevyhnutné dôsledne vyvažovať princíp rovnosti a zákazu diskriminácie na jednej strane a dôvod pre odlišné zaobchádzanie na strane druhej. Ak mesto poskytne určitej skupine viac práv, než inej, môže tak urobiť iba vo verejnom záujme a pre verejné blaho. Nariadením zavedené právo na bezplatné parkovanie sa takto dostalo do pomeru s právom každého obyvateľa mesta na rovnaké zaobchádzanie v prístupe k službe poskytovanej mestom, pri využívaní majetku mesta ako verejnoprávnej korporácie, teda k uplatňovaniu jeho práva vyplývajúceho zo zákona (§ 3 odsek 2 písmeno e/ zákona o obecnom zriadení).

Možno zhrnúť, že antidiskriminačný zákon je základný rámec pre ochranu pred diskrimináciou, upravuje všeobecne uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania. Povinnosť dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania má každá fyzická a právnická osoba. Úprava čl. 6 bod 18 nariadenia zakladá zvýhodnenie organizácie mesta alebo organizácie, ktorej zriaďovateľom je mesto, ktoré súvisí s ich postavením (pozitívna diskriminácia). Z nariadenia nevyplýva žiadny dôvod, ktorý by opodstatňoval dovolené odchylenie sa od univerzálneho princípu rovnosti vyjadreného v článku 12 odsek 1 druhá veta a v článku 12 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky, z ktorého vychádza aj antidiskriminačný zákon, pričom podmienky pre udelenie bezplatného parkovania zákonodarcu upravil v § 140 ods. 1 písm. b) cestného zákona.

Vo vzťahu k ustanoveniu čl. 7 ods. 1 VZN je potrebné uviesť, že dozor môžu vykonávať iba tie orgány, ktorým takéto právo priznáva priamo zákon. Vo všeobecne záväznom nariadení nemožno zmocniť ľubovoľný subjekt na výkon takejto činnosti.

Kontrola všeobecne záväzných nariadení nepatrí do právomoci hlavného kontrolóra v zmysle vonkajšej kontroly dodržiavania stanovených práv a povinností navonok voči neurčenému okruhu adresátov, ktorým sú určené. Kontrolór nedisponuje kompetenciou rozhodovať v prípadoch represívneho výkonu verejnej správy cestou vyvodzovania administratívnoprávnej zodpovednosti vo verejnej správe, kde sa rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch alebo

povinnostiach fyzických resp. právnických osôb. Naopak výkon kontrolnej právomoci hlavného kontrolóra mesta smeruje do vnútra mesta, t. j. len v tom prípade, pokiaľ by všeobecne záväzné nariadenie ustanovovalo povinnosti voči samotnému mestu. Uvedené je podporené aj znením ustanovenia § 18d ods. 2 zákona o obecnom zriadení, kde sú zákonom vymedzené subjekty, vo vzťahu ku ktorým je hlavný kontrolór oprávnený vykonávať svoje kontrolné oprávnenia, avšak v uvedenom ustanovení absentuje výkon kontrolnej právomoci voči fyzickým a právnickým osobám, ktorým preskúmané VZN normatívne ustanovuje práva a povinnosti. VZN teda došlo neprípustným spôsobom k rozšíreniu právomoci hlavného kontrolóra v rozpore so zákonom o obecnom zriadení.

Účelom a zmyslom kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra podľa § 18d ods. 1 zákona o obecnom zriadení vo vzťahu k dodržiavaniu všeobecne záväzných nariadení mestom je kontrola vlastnej normotvorby všeobecne záväzných nariadení vrátane kontroly aktuálnosti znenia všeobecne záväzných nariadení. Úlohou hlavného kontrolóra je teda sledovať, či nedošlo k zmenám právnej úpravy, zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a či sa v tejto súvislosti nestalo konkrétne všeobecne záväzné nariadenie obsolétym, t.j. neaktuálnym, nadbytočným alebo zákonu odporujúcim. V prípade takéhoto zistenia je žiadané od hlavného kontrolóra iniciovať konanie, resp. adresovať podnet príslušnému orgánu mesta na zmenu právnej úpravy a dosiahnutie stavu súladného so zákonom.

Kontrolou práv a povinností vyplývajúcich z konkrétneho preskúmaného VZN hlavným kontrolórom by dochádzalo k neprípustnému rozširovaniu jeho kompetencií nad rámec zákona o obecnom zriadení, čo je v rozpore s jeho úlohami podľa § 18d ods. 1 a ods. 2 a § 18f ods. 1 zákona o obecnom zriadení, keďže hlavný kontrolór nie je oprávnený vykonávať dozor, resp. kontrolu nad dodržiavaním VZN, pretože na to nemá splnomocnenie zo zákona.

Preskúmaním spisového materiálu predloženého mestom Hnúšťa vyplýva, že všeobecne záväzným nariadením č. 144/2019 bol porušený zákon tak, ako je uvedené vyššie.

Podľa ustanovenia § 23 ods. 2 písm. f) zákona o prokuratúre v znení § 27 ods. 3 prvá veta zákona o prokuratúre navrhujem, protestu prokurátora vyhovieť a napadnuté ustanovenia VZN čl. 2 bod 1 a 2 zmeniť tak, aby boli v súlade so zákonom a čl. 3 bod 4, 5 a 6; čl. 4 a čl. 6 bodu 18 VZN zrušiť.

Podľa § 27 ods. 3 zákona o prokuratúre, ak bol protest prokurátora podaný proti všeobecne záväznému právnomu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3 písm. f) treťom bode a orgán verejnej správy zistí, že protest je dôvodný, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr do 90 dní od doručenia protestu prokurátora, všeobecne záväzný právny predpis zrušiť alebo ho podľa povahy veci nahradiť všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý bude v súlade so zákonom,

prípadne aj s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. O vyhovie protestu a zrušení alebo zmene všeobecne záväzného právneho predpisu alebo o nevyhovie protestu upovedomí orgán verejnej správy prokurátora v lehote podľa prvej vety.

Podľa § 27 ods. 5 zákona o prokuratúre, ak orgán verejnej správy nevyhovie protestu prokurátora proti všeobecne záväznému právnemu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3 písm. f) treťom bode, je prokurátor oprávnený podať žalobu na správny súd podľa osobitného predpisu.

Podľa § 45 ods. 4 zák. č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov je prokurátor oprávnený podať žalobu proti všeobecne záväznému nariadeniu, proti ktorému podal protest, ktorému nebolo vyhovené.

JUDr. Zuzana Morháčová
prokurátorka